

Astfel, pentru a ilustra îmbogățirea lexicului prin inventarea cuvintelor, sînt invocate exemplele *газ, кодак, солинизм, нейлон* (§ 45, *Neologisme*, p. 69), toate cuvinte de împrumut. Ele nu și-au făcut deci apariția în vocabularul rus grație aplicării procedurii amintit, ci au pătruns ca unități lexicale constituite ca atare în limbile din care s-a efectuat împrumutul.

În § 58, pornindu-se de la o premisă justă, și anume că « spre deosebire de proverbe, zicătorile nu exprimă o judecată completă » (p. 84), se ajunge, pare-se, la o concluzie arbitrară: « Dacă judecata este exprimată complet, se obține un proverb » (p. 85). Lăsîndu-se însă la voia vorbitorului posibilitatea de a completa judecata de exprimat prin adăugarea de noi cuvinte — cum se procedează cu *легко*, în exemplul « Чужими руками жар загребать » (*ibid.*) — se neagă însuși caracterul frazeologic al proverbelor, care rezidă în stabilitatea structurii lor.

Asurzirea e considerată o specie de asimilare a consoanelor (p. 150), dar nu se atrage atenția că fenomenul se produce numai în fața unei consoane surde, pierderea vibrației laringale în poziție finală (v. § 109) fiind un fenomen independent, deși cu rezultat identic.

În materie de « Ortoepie », nu găsim explicația variației simbolurilor grafice folosite în transcriere, în comparație cu « Fonetica ». Așa, varianta consoanei *j* este redată prin *й* (cf. *ймý* — de fapt *йемý* — p. 154) și *й* (cf. *не/р'й*, p. 162).

Dintre capitolele de « Morfologie », ne vom opri mai întîi asupra adjectivului.

Printre exemplele de adjective de relație de la p. 250 figurează, sub pct. 7, și *общительный* « comunicativ, sociabil », deși la p. 263 se dau forme de comparativ ale aceluiași cuvînt (sub pct. 2).

« Adjectivele de relație pot avea construcții sinonime identice (cursul nostru. — S.V.) ca sens cu cuvîntul de la care s-au format. . » (p. 252), probabil în loc de « . . . apropiate ca sens. . » (v. A. N. Gvozdev, *Очерки по стилистике русского языка*, Moscova, 1955, p. 158 și urm.).

Declinarea adjectivelor de tipul *сестрин* (p. 268) după modelul substantivelor la genitiv și dativ (respectiv *сестрина, сестрину*, în loc de *сестрино, сестриноу*) este învechită și ieșită aproape din uz (v. *Современный русский язык*, II, sub redacția prof. E. M. Galkina-Fedoruk, Moscova, 1964, p. 88—89).

Adjectivele provenite din împrumuturi « își modifică întotdeauna forma după modelul existent. . . *lilas — лиловый, orange — оранжевый* » (p. 269). Regula rămîne valabilă, în pofida celor citeva excepții: *беж, бордо, хаки* ș.a. (v. mai amănunțit A. N. Molotkov, *Есть ли в русском языке категория неизменяемых прилагательных?* în « Вопросы языкознания », 1960, nr. 6).

Alte observații privitoare la capitolele de gramatică. Nu e întru totul adevărat că « redacții dicționarelor explicative socotesc verbele de aspect diferit drept unități lexicale distincte » (p. 317). Bănăoară, în cunoscutul dicționar al lui S. I. Ojegov verbele perechi figurează în articolul aceluiași cuvînt-titlu.

Ar fi trebuit, poate, explicat de ce cuvîntul *хорошо* se încadrează în procedul morfologosintactic de formare a adverbilor, în timp ce, mai jos, *крепко, красиво, поразительно*, cu formă și structură identică, ilustrează procedul pur morfologic (p. 384).

Despre cuvintele ajutătoare se spune că « nu posedă valori lexicale și gramaticale, ele fiind doar purtătoare ale valorilor gramaticale » (p. 405), iar în § 312 (« Copula și tipurile ei ») se menționează că « valorile gramaticale ale cuvintelor ajutătoare precumpănesc asupra celor lexicale » (p. 416). Ar fi fost, desigur, mai aproape de adevăr să se arate că valorile lexicale și gramaticale ale cuvintelor ajutătoare nu pot fi în genere delimitate, cf., de altfel, § 302 (« Definiția particulei »), unde citim: « Valorile lexicale ale acestor cuvinte (particulelor. — S.V.) coincid cu funcțiunile lor gramaticale, logice sau expresiv-stilistice » (p. 406).

« Cuvintele-incidente n-au loc fix în propoziție » (p. 585). S-ar fi putut eventual nota că poziția lor depinde de faptul dacă se referă la întreaga propoziție sau numai la una din părțile ei (v. și A. G. Rudnev, *Синтаксис осложненного предложения*, Moscova, 1959, p. 135 și urm.).

« Circumstanțialele de timp, în topica obișnuită, pot sta înaintea sau în urma predicatului » (p. 595), în timp ce în cazul inversiunii « circumstanțialele de timp stau după predicat » (p. 597). Nu reiese totuși limpede în ce constă deosebirea.

Paralelisme cu limba română au dat prilej autorilor să manifeste atitudine creatoare, cu atît mai meritorie, cu cît în majoritatea cazurilor, din lipsa unei solide tradiții în această direcție, a fost necesară o adevărată muncă de pionierat pentru elaborarea problemelor în spiritul metodei comparative de orientare tipologică. Dar nu numai atît. Asociațiile statornice între datele celor două limbi, circumscrierea fenomenului rusesc la coordonatele realității lingvistice românești au avut darul să confere cursului în discuție o netă individualitate, care-l deosebește de oricare alte manuale sau studii similare.

Elementele de comparație sînt cuprinse, în general, în note de subsol, mai rar în text (cf. de exemplu p. 92), stabilind analogii cu limba română, sesizînd deosebiri de interpretare sau